

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

6 Mart 1994 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde kaçırılarak öldürülen Süleyman Gasyak, Ömer Candoruk, Abdulaziz Gasyak (13) ve Yahya Akman (17) da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Leyla Gaysak beyanında şöyle anlattı: Eşim hayvan alım satımı yapıyordu. Amcam Ömer Candoruk, taksicilik yapıyordu. Eşim, amcam Ömer'i aradı, birlikte evden ayrıldılar. Olaydan sonra duydum ki akrabamız olan İzzettin ve Yahya da onlarla Silopi tarafına gitmişler. Eşim evden ayrıldıktan yaklaşık 20 dakika sonra evimizi telefonla arayan tanımadığım bir şahıs, 'Adamlarınızı kaçırdılar Aşağı Holan Mezrası yakınlarında birini vurdular. Ömer'in ehliyetini düşürdüler, ehliyetini ben aldım ve diğer 3 yakınınızı kaçırdılar' dedi. Eşim yaralıdır düşüncesiyle hastaneye gittim. Ancak hastanenin önünde panzer vardı. Beni içeri sokmadılar, bana küfür ettiler. Eve döndüm hepsinin öldürüldüğünü duyduk. Eşim ve kaybolan diğer yakınlarımızı aramaya başladık. Ancak askerler, Cizre'nin dışına çıkmamıza izin vermiyorlardı. Bizde 1-2 kişi ayrılıp, telefonda belirtilen Aşağı Holan mevkiine ve civar köylerin arazilerine ulaşmaya çalışıyorduk. Eşimin kaybolmasının ardından üçüncü gün biz Kirij mezrasını geçtikten sonra Bozalan'a doğru giderken, yoldan ayrılan bir aracın teker izi gördük. İzleri takip ederek yaklaşık 10 dakika yürüdüktan sonra doğal büyük bir çukur gördüm. Çukur biraz kazılmıştı. Toprağın yeni kazıldığını, üzerine büyük taşların konulduğunu görünce orada gömüldüklerini anladım. Çukuru açtım. Yüzlerini gördüm, hepsini tanıdım. Öylece bırakıp geri döndüm. Akrabalarımıza haber verdim. Akrabalarımız asker ve koruculara gittiler cesetleri getirip gömdüler. Yakınlarımıza önden ateş edilmişti. Ömer Candoruk'un aracı bulunamadı. İsa Akman beyanını da şöyle anlattı: Leyla Gaysak, oğlum ve Yahya da kaybolan akrabalarımızla birlikteydi. Yakınlarımızı aramaya çıktık, bulamadık. Cizre, Silopi ve İdil Savcılıklarına dilekçe vermek istedik. Ancak kapıdaki polisler içeri girmemize izin vermediler. Yanımdaki Reşit ve Abdullah Akman'ı dipçiklerle darp ettiler. 2 gün sonra Botaş Karakoluna, oradan da Bozalan yolunun iki tepe arasındaki vadi içerisindeki derenin halk arasında Besta (Melkemut Azrail)deresinde 3 aracın getirildiğini, araçlardan birinin Ömer Candoruk'a ait olduğu duyunca bende oraya gitmeye çalıştım. Ancak panzerdeki askerler bana engel oldular. Bende gizli gitmeye çalıştım. Uzamış olan ekinlerin arasından giderken lastik izlerini gördüm. Bu izleri takip ederken çukuru gördüm. Leyla yaşıyordu ve çukuru açmaya uğraşıyordu. Oğlumun yüzünü gördüm, yüzünü temizlerken çevremizi asker ve korucular sardı. Oğlumun yüzük parmağı kesilmiş, parmağındaki yüzük alınmıştı. Süleyman'ın burnunu kesmişlerdi. Her dördünün bedenlerini çok hırpalamışlardı, göğüsleri parçalanmıştı. Vücutlarında mermi izleri

vardı. Önden ateş edildiği belliydi. Olay yerine gelen askerler bir traktör getirmişlerdi. Cenazeleri traktöre taşıdık. Hastaneye getirdik Askerler bizi yaklaştırmadı Cesetleri tabuta koydular cenazeleri gömdük. Hiç bir resmi kurum bizi bilgi ve ifade için çağırmadı. Bu olaydan sonra Agit Malgaz isimli şahıs yanıma gelip, minibüsle Silopi'den gelirken Botaş'ta kimlik kontrolü için durduruldukları sırada Ömer Candoruk'un aracını durdurulduğunu söyledi. O sırada Ömer'in ehliyetini dışarı atığını görünce şüphelendiğini, itirafçı Abdulhekim Güven'in, Ömeri zorla kendi aracına bindirmeye çalıştığını, onlar uzaklaştıktan sonra minibüs şoförünün gidip, Ömerin ehliyetini aldığını, kendisinin de Ömer'i tanıdığı için ehliyeti şoförden alıp Koç Otel'i'ne götürüp, gördükleri hakkında orada bulunanlara bilgi verdiğini bana anlattı. Oğlumu zorla beyaz bir toros araca bindirip götüren Abdulhekim Güven, Bedran ve Selim Hoca kod isimli şahıslardan ve onlara emir veren, onlarla hareket edenlerden davacıyım, şikâyetçiyim." denmektedir.

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?